

Ecologische Atlas van de Nederlandse Wadvogels.

Jan van de Kam, Bruno Ens, Theunis Pier-sma & Leo Zwarts 1999. Schuyt & Co, Haarlem. 368 pp, prijs f98,50. Te koop bij de betere boekhandel.

In Nederland wordt al tientallen jaren baanbrekend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan wadvogels. Veel resultaten zijn in de loop van de tijd gepubliceerd in tal van wetenschappelijke geschriften. Voor een wat breder publiek zijn deze Engelstalige publicaties vaak niet zo toegankelijk en het is dan ook een goed idee van Schuyt & Co om na boeken over dagvlinders, roof- en weidevogels ook een Ecologische Atlas over wadvogels uit te geven. Het boek wordt mede uitgegeven door Vogelbescherming Nederland. Hoewel de titel suggereert dat het boek over wadvogels gaat, wordt uit de tekst snel duidelijk dat het vooral over vogels (met de nadruk op steltlopers) van de Waddenzee gaat.

Alleen al om de grote hoeveelheid prachtige kleurenfoto's (291!) is het boek zijn geld meer dan waard. Alle foto's zijn van de bekende fotograaf Jan van de Kam en dienen vaak twee doelen. Ze zijn allereerst prachtig om rustig naar te kijken. Daarnaast krijg je door het lezen van de uitgebreide onderschriften heel wat ecologische informatie voorgeschoteld. De foto's en de bijbehorende onderschriften lopen parallel aan de hoofdtekst. Hierdoor wordt de lezer vanzelf uitgenodigd om ook delen van de hoofdtekst te lezen.

Het boek telt twee inleidende hoofdstukken over wadgebieden en wadvogels. In een korte kenschets worden de soorten (inclusief mooie foto's) kort behandeld. Meeuwen komen er in dit deel te bekaaid vanaf. Dat is vreemd, want ze spelen door hun grootte en veelvuldig voorkomen een belangrijke ecologische rol in de Waddenzee. Wellicht was de belangstelling van de auteurs nogal gefocust op steltlopers? Kleine-, Paarse- en Krombek-

strandloper worden namelijk wel uitgebreid behandeld, terwijl ze nauwelijks van belang zijn voor de Waddenzee.

Het boek telt drie kernhoofdstukken: over trek, voedsel en voortplanting. Deze hoofdstukken vormen een mijn van ecologische feiten. Op begrijpelijke wijze wordt uitleg gegeven over de moderne manier van onderzoek doen en over wat dit tot nu toe aan resultaten heeft opgeleverd. De tekst wordt geïllustreerd door talloze figuren, grafieken en kaarten van een kwalitatief hoog niveau en ook hier is kleurendruk niet geschuwd. Het hoofdstuk over voedsel is m.i. verplichte kost. Op een heldere manier wordt inzicht gegeven in de vaak ingewikkelde relatie tussen voedsel en de verspreiding van wadvogels.

Het boek eindigt met een hoofdstuk over aantallen. Dit hoofdstuk heeft twee kanten. Enerzijds wordt veel en goede theoretische informatie gegeven over de wijze waarop aantallen zich kunnen ontwikkelen en welke factoren hierop van invloed kunnen zijn. Anderzijds mis ik informatie over (recente) aantallen en verspreiding. Zo zijn, om maar eens wat te noemen, in de jaren negentig flink wat integrale hoogwatertellingen van de complete Waddenzee uitgevoerd. Veel Avifaunaleden hebben hier hun steentje aan bijgedragen. Al dit materiaal is in digitale vorm opgeslagen. Het zou een kleine moeite zijn geweest om hieruit verspreidingskaarten en tabellen samen te stellen. Alleen al het toevoegen van enkele pagina's met recente verspreidingskaarten van een aantal typische

soorten had het boek meer diepgang gegeven. Ook één tabel met -bijvoorbeeld- recente maximale aantallen en de overschrijding van de 1%-norm mis ik. Deze tabel had heel wat beter in dit boek gepast dan de nietszeggende tabel op pagina 29.

Maar deze kleine kritiekpunten vallen in het niet bij de enorme prestatie die de samenstellers geleverd hebben. Ik kan iedereen van harte aanraden het boek aan te schaffen én te lezen.

Klaas van Dijk

